

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsskrift

til

den offentlige

Afgangsexamen og Hovedexamen

i

Frederiksborg lærde Skole

i Juli 1851.

Kjøbenhavn.

Nybygning Katedralskole

Judbydelsesskrift

til

den offentlige

Afgangseramen og Hovedexamen

i

Frederiksborg lærde Skole.

i Juli 1851.

Skoleesterretninger for Skoleaaret 1850—1851 af Dr. H. M.
Glemmer, Professor og Skolens Rector.

Kjøbenhavn.

Lagt hos J. C. Scharling.

Afgangsexamen.

Afgangsexamen for 1830 ved Frederiksborg Lærde Skole holdtes fra den 2den til den 4de September samtidig fra den 27de til den 30te Sept. incl., saaledes at de skriftlige Prøver udarbeides i de 3 første Dage og den mundtlige Prøve foretages i de 4 sidste Dage i Overværelse af den fungerende Undervisningsinspector, Prof. Dr. Fr. Lange, saaledes at der ikke examineredes paa den i disse mellemliggende Søndag den 28de Sept. De skriftlige Opgaver, som sendes under Forsegling fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, var følgende:

Thyds Stiil.

Pompeji sætter Enhver i Forundring ved sin Sneverhed og Lidenhed. Gaderne ere smalle, omendstiondt lige, og paa Siden forsynede med flade Stene (Schrittplatte). Husene ere smaae og uden vinduer, og Vorrelserne faae kun deres Lys igjennem Dorene, som gaae ud til Gaardrummet og de aabne Gallerier. Selv offentlige Bygninger, som Banken (Bank) ved Porten og Templet, ligesom ogsaa en Villa i Nærheden af Byen, ses snarere ud som Modeller og Dukkeskabe (Puppenschrank) end som Bygninger. Men Vorrelser, Gange og Gallerier ere alle malede paa det livligste (heiter); enhver Bag har i Midten et omhyggeligt udfort Maleri, som nu for det meste er brækket ud, og om alle Kanter og Ender (Kant,

Ende) lebe lette og smagfulde Krabesser, hvorfaf hifst og her udvikle sig nydelige Borne- og Nymphesfigurer, medens paa andre Steder tamme og vilde Dyr trænge sig frem af mægtige Blomsterguirlander. Og saaledes tyder det nu saa øde Udseende af denne merkværdige lille By, der først er blevet bedækket af en Regn af Stene og Afse, siden plyndret af de Udgrevende, endnu stedse hen paa en Glæde over Kunst og over Billeder hos et heelt Folk, som i vore Dage selv den ivrigste Kunstelster hvorken har noget Begreb om eller nogen Trang (Bedürfnis) til.

Udarbeidelse i Modersmaalet,

Den sande Beskedenhed og den falske Beskedenhed.

Latinisk Stiil.

Man hører ofte spotte med Efterlignere og Efterligning, og navnlig finde de, som gjerne ville gælde for gode Hoveder, sædvanlig meget Behag i at eftervise det unyttige og uwærdige i Efterligningen, om end undertiden med større Klegt end Sandhed. Hvad vilde der, sige de for Exempel, være blevet af paa hine Tider, der varer uden forbilleder, hvis Menneskene havde troet ikke at burde gjøre eller tænke Andet, end hvad de havde lært af Andre? Eller hvorledes vilde Verden nu se ud (lacies), hvis Enhver havde troet, at han ikke turde gjøre andet og mere end den, som han efterlignede? Vi vilde i Poesien ikke været komne ud over Livius Andronicus; i den historiske Kunst ikke ud over Pontificeernes Minnaler; vi vilde endnu den Dag i Dag seile paa Sommerflaader (ratis). Thi den, der efterligner, folger; og den, der folger en Anden, om ham er det jo indlysende, at han ikke kan komme foran ham. Alt dette kunne vi nu gjerne indromme, og dog bliver det ikke desto mindre en Sandhed, at det for en stor Deel er igjennem Efterligning, at Menneskelivet udvikler sig til stedse større Fuldkommenhed. Thi vi maae vel huske paa, at der er to

Arter af Efterligning, een slet, en anden god, og at den første af disse bliver staende træg indenfor de af Forbilledet betegnede Grændser, medens den anden derimod kun benytter det den opstillede Monster som et Hjælpemiddel til at udføre Landens nye og ejendommelige Ideer (consilium).

Latinisk Version.

Quum ditione facta Persea regem P. Aemilius consul in tabernaculum introducet jussisset, prima percunetatio fuit, qua subactus injuria contra populum Romanum bellum tam infesto animo suscepisset, quo se regnumque suum ad ultimum discriberet adduceret? Quum, responsum expectantibus cunctis, terram intrens, diu tacitus fleret, rursus consul: Si juvenis regnum accepisses, minus equidem mirarer, ignorasse te, quam gravis aut amicus, aut inimicus esset populus Romanus: nunc vero, quum et bello patris tui, quod nobiscum gessit, interfuisse, et pacis postea, quam cum summa fide adversus eum colimus, meminisses, quod consilium, quorum et vim in bello, et fidem in pace expertus esses, cum iis tibi bellum esse, quam pacem malle? Nec interrogatus, nec accusatus quum responderet; Ut cunque tamen haec, sive errore humano, seu casu, seu necessitate inciderunt, bonum animum habe: multorum regum et populorum casibus cognita populi Romani clementia non modo spem tibi, sed prope certam fiduciam salutis, præbet. Haec græco sermone Perseo: Latine deinde suis, Exemplum insigne cernitis, inquit, mutationis rerum humanarum. Vobis hoc præcipue dico, juvenes. Ideo in secundis rebus nihil in quemquam superbe ac violenter consulere decet, nec præsenti credere fortunæ; quum, quid vesper ferat, incertum sit. Is demum vir erit, cuius animum neque prospera flatu suo efficeret, nec adversa infringet.

Geometrisk Opgave.

I hvilke Tilfælde er en Triangel bestemt ved en given Vinkel og to givne Sider? Hvorledes eftervises Plangeometriens Sætninger herom ved Triangels trigonometriske Oplosning?

Arithmetisk Opgave.

At op löse enhver af de to Ligninger

$$x - \sqrt{27 - x^2} = 2, \quad x + \sqrt{27 - x^2} = 2,$$

og prøve Oplosningernes Rigtighed ved de fundne Nødders Indsættelse i de samme Ligninger.

Til Afgangseramens sidste Deel indstillede sig de 3 Disciple, som Aaret iforveien havde underkastet sig dens første Deel, nemlig:

Anton Neergaard,

Johan Lorenz Lassen og

Ove Sehestedt-Juul;

til dens første Deel de 7 nylig i 7de Cl. opflossede Disciple:

Peder Andreas Ingerslev,

Ove Ludvig Møller,

Jacob Larsen,

Otto Peter Erasmus Møller,

Søren Lemvigh Brondum,

Hans Schack Nudolph Knuth og

Peter Frederik Nicolai van Wylich.

Resultatet sees af efterstaende Schema, der for de 3 Eldres Bedkommende tillige indeholder de dem ved Afgangseramens første Deel i 1849 tilhørende Charakterer.

Samme Dag, som Eramen endtes, bekiendtgjorde Nector Udfaldet i en Hørsamling af Lærere og Disciple, disses Forældre, og hvem der ellers havde hearet os med deres Nerværelse, omrent med følgende Ord:

„Resultatet af den nylig afsluttede Afgangseramen har været tilfredsstillende. Af de 75 Charakterer, der i Alt ere faldne, have været 19 Ug. 40 Mg. 13 G. og 3 Tg. Paa de enkelte Fag have disse Charakterer været fordelede saaledes: Tydk 3 Ug. 6 Mg. 1 G.; Franskt 2 Ug. 5 Mg. 3 G.; Religion 3 Ug. 5 Mg. 2 G.; Geographi 2 Ug. 7 Mg. 1 G.; Naturhistorie 3 Ug. 6 Mg. 1 G.; Danskt 2 Mg. 1 G.; Latin mundtlig 1 Ug. 1 Mg. 1 Tg.; Latin skriftlig 2 Mg. 1 Tg.; Græsk 1 Ug. 1 Mg. 1 G.; Historie 2 Mg. 1 Tg.; Arithmetik 1 Ug. 1 Mg. 1 G.; Geometri 1 Ug. 1 Mg. 1 G.; Naturlære 2 Ug. 1 G. Paa Examannerne have Charaktererne været fordelede saaledes: Neergaard 9 Ug. 4 Mg. samt 1 Mg. for Hebraisk, Lassen 3 Ug. 10 Mg.; Sehestedt-Juul 3 Mg. 7 G. 3 Tg.; Ingerslev 5 Ug.; C. Møller 1 Ug. 4 Mg.; Larsen 1 Ug. 2 Mg. 2 G.; D. Møller 4 Mg. 1 G.; Brondum 3 Mg. 2 G.; Knuth 4 Mg. 1 G.; van Wylich 5 Mg.; med Hovedcharakterer Neergaard Første Charakter med Ædmærke, Lassen Første Charakter, Sehestedt-Juul Anden Charakter; de 7 sidste med gode Udsigter ad Alare.

Til Første Charakter fræves 7 Mg. og 6 G. Naar altsaa Lassen har erholdt denne Charakter med 3 Ug. og 10 Mg. er dette tilvisse et meget hæderligt Resultat. Du, Anton Neergaard! slutter Dig paa en værdig Maade til de 2 sidste af Skolens Dimittender, som have vundet offentlig Ædmærke ved deres Dimission, nuværende Cultusminister Madvig og vor desværre for tidligt bortfaldte J. J. Ørgensen. Vi ønske Dig til Lykke med den vel erhvervede Hæder. Ved at

slutte Dig til saadanne Forbilleder har Du giert Dig selv eg Skolen megen Ære, og os og Dine Forældre og Venner megen Glæde.

Jeg proclamerer da som Studenter efter fuldstændig bestaaet Afgangseramen:

Anton Neergaard,

Johan Lorenz Passen,

Ove Sehestedt-Juul.

De gaae nu over fra Skolelivets Tvang til den academiske Frihed. Deres nye Stilling skenfer Dem nye Rettigheder, men — til Rettighederne knytte sig Pligter. De vide, hvilke disse ere: De ville opfylde dem samvittighedsfuldt! Tidens Krav lader sig ikke afvise: det lyder høiest og stærkest til dem, som ere kaledede til en aandelig Virksomhed. Der skal arbeides og stræbes og kjæmpes, kjæmpes en alvorlig Kamp — thi der gaaer en alvorsfuld Grundtone gjennem Livet — kjæmpes for at det Sande og Nette og Gode kan seire og Lognens Rige nedbrydes og adspilles. Men i denne Kamp kan kun den bestaae, der har anvendt sin Ungdomstid vel, der ved samvittighedsfuld Pligtopfyldelse har erhvervet sig den moralske Kraft, den Willensfasthed, som aldrig forsager. Den der saaledes anvender Ungdommens Æreaar, han vil kunne bestaae med Ære i Kampen, naar han skal træde sin Vandring gjennem Livet; og naar Dødens og Livets Herre kalder ham herfra, efterlader han sig et hæderligt og velsignet Minde. Men hvo der feig og svag lader Armene synke og vender Sandheden Ryggen, han gaaer til Grunde, og det Bedste for ham er, om hans Minde maatte fersvinde sporlost. Thi efterlader han sig Minder, da ville de hverken være hæderlige eller glædelige. Til disses Tal stole vi paa, at De ikke ville høre.

Gud velsigne og bevare Land og Rige, Konge og Dv-
righed i denne svare, alvorsfulde Tid! Han velsigne hver
Mand, hoi eller lav, i sin ørlige og lovlige Stræben! Han
holde sin Haand over denne Skole og lægge sin Belsignelse
til vor Gjerning: fun da kan den lykkes."

Undervisningen. Lærerne.

I Lærerpersonalet har i dette Skoleaar ingen Forandringsfundet Sted. Heller ikke har der i Lectionstabellen og Fagfordelingen fundet andre væsentlige Forandringer Sted, end de, som ere en ligefrem Folge af Cultusministeriets Bekendtgørelse af 13 Mai 1850 (esr. forrige Åars Program p. 4), at nemlig Undervisningen i Franss i 1ste Cl. samt i Hebraïst og Physik i 6te Classes nederste Afdeling er bortfalden, hvorefter Lectionstabellen og Fagfordelingen under 22 August 1850 sanctioneredes af Ministeriet saaledes som følger:

Lectionstabell.

	VII Cl.	VI Cl.	V Cl.	IV Cl.	III Cl.	II Cl.	I Cl.	Summa ugentlige Timer
Dansk.....	3	2	2	2	4	6	6	25
Tysk.....	"	2	2	2	2	6	6	20
Franss.....	"	2	3	2	2	4	"	13
Latin.....	10	9	10	10	10	"	"	49
Græsk.....	6	5	5	5	"	"	"	21
Religion....	"	2	2	2	2	3	3	14
Historie....	3	3	3	3	3	3	4	22
Geographi ..	"	1	1	1	1	1	3	8
Mathematik..	5	8	4	4	4	4	4	33
Naturlære...	3	2	"	"	"	"	"	5
Naturhistorie.	"	1	2	2	3	3	3	14
Skrivning...	"	"	"	1	3	4	5	13
Gymnastik...	2		2			2		6
Hebraïst....	2	2	"	"	"	"	"	4
Sang.	—	—	—	—	—	—	—	4
Ugentlige Timer	34	37	36	36	36	36	36	251

I Mathematik er VI Cl. deelt i 2 Afdelinger, hver med 4 Timer. I Naturlære og Hebraisk har kun øverste Afdeling i VI Cl. Undervisning. Ved Sangundervisningen, hvor VII Cl. er dispensesret, men i Øvrigt Classeinddelingen ikke kan tagges, har hver Deeltagende 1 Time.

Fagfordeling.

Nector Latin og Græsk i VII Cl. . . .	16	Timer ugentligt
Overlærer Ostermann Latin i VI og		
V, Græsk i VI Cl.	24	— —
Adjunkt Løwsen Tydsk i VI—III, Hist.		
og Geogr. i III—I Cl.	23	— —
— Konigsfeldt Hebr. i VII og VI,		
Hist. i VII—V, Geogr. i VI		
og V, Skrivning IV—I	28	— —
— Borre Religion i VI—V, Dansk		
i VII—V, Fransk i VI—III .	30	— —
— Langhoff Math. og Regning i		
VII—I, Naturlære i VII og VI	38	— —
— Reinhard Latin i IV og III,		
Græsk i V og IV, Hist. og		
Geogr. i IV	34	— —
— Levinse Dansk og Tydsk i II og I	24	— —
— Knæckeborg Naturhist. i VI—I,		
Dansk i IV og III, Fransk i II	24	— —
— Borre som Gymnastiklærer .	6	— —
Skolelærer Erslev som Syngelærer .	4	— —

Ertragodtgjorelse er tilstaact de Herrer Konigsfeldt, Borre, Langhoff og Reinhard for hvad de læse over 24 Timer.

Overlever Ostermanns Bag besorgedes under hans Fraværelse ved Rigsdagen fra den 3 Oct. 1850 til den 28 Marts 1851 af Philol. Cand. B. A. Bloch.

Disciplene.

Disciplenes Antal var ved Slutningen af forrige Skole-aar 52. Af disse afgik, som ovenfor mældt, 3 til Universitetet og 1 udmældtes lige for Hovederamen. 14 nye Disciple optoges. I Årets Løb udmældtes 7 Disciple, af hvilke den ene gik over til Noeskilde Cathedralskole, de andre forlod Studeringerne. Freqventsen har den største Deel af Skoleaaret været 56 og er for Tiden 54. Skolen har hvert den Sorg ved Døden at miste en af sine flinkeste Disciple, Hans Mario Jørgen Hertel, som efter sidste Hovederamen var opført i 3de Cl. Kort efter Sommerferien blev han syg og måtte tage hjem til sine Forældre; det viste sig snart, at Sygdommen grundede sig paa en indre organisk Fejl og fun funde ende ved Døden, der paafulgte efter lange Lidelser den 3 Mai 1851. Han var et saare elskeligt Barn, og Etterretningen om hans Død vakte almindelig Sorg hos Lærere og Disciple.

En Liste over Disciplene i den Orden, hvori de efter den sidste Maanedscensur sidde i Classerne, tilføjes med Forældrenes Navne og Stilling i Parenthes.

VII Classe.

- 1) Peder Andreas Ingerslev (Pastor Ingerslev i Kongsted).
- 2) Ove Ludvig Møller (Stedfader Billedhugger Zahm i Frederiksberg).
- 3) Jacob Larsen (Sadelmager Larsen i Hillerød).
- 4) Otto Peter Erasmus Møller (Broder til Nr. 2).

- 5) Søren Lemvigh Brondum (afstøde Birkedommer Brondum i Hørslunde).
- 6) Hans Schack Rudolph Knuth (Amtmand, Kammerherre Grev Knuth i Frederiksborg).
- 7) Peter Frederik Nicolai van Wylich (Pastor van Wylich i Greve).

VI Classe.

- 1) Michael Frederik Liebenberg Benzon (Justitsraad Amtsforvalter Benzon i Frederiksborg).
- 2) Nicolai Reimer Nomb (Glamester Nomb i Hillered).
- 3) Jens Theodor Kragh (afstøde Kromand Kragh i Bagfjærd).
- 4) Jorgen Christian Fenger Ørsk (afstøde Provst Ørsk i Tisjøb).
- 5) Paul Sophus Vilhelm Heegaard (Landvæsensexpeditør Heegaard i Slangerup).
- 6) Søren Christian Emil Hald (Kjøbmand Hald i Frederiksund).
- 7) August Vilhelm Staffeldt (Kammerjunker Staffeldt i Herlev).

V Classe.

- 1) Peter Nicolai Schack Johansen (Pastor Johansen i Helsingør).
- 2) Thomas Emil Lund (Provst Lund i Djæreby).
- 3) Joachim Sigismund Ditlev Knuth (Broder til Nr. 6 i VII Cl.)
- 4) Diderich August Raaschou (Provst Raaschou i Søborg).
- 5) Henrik Steffens Helms (Pastor Helms i Esbønderup).
- 6) Søren Peter Vilhelm Albrethsen (Møller Albrethsen i Viby Mølle).

- 7) Jens Paulsen Jørgensen (Gaardeier Jørgen Christensen i Nøddebo).
- 8) Peder Nielsen (afdøde Gaardeier Niels Pedersen i For-singe ved Kallundborg).

IV Classe.

- 1) Eduard Alfred Berner (afdøde Generalconsul Berner i Tunis).
- 2) August Carl Christian Clausen (forrige Assessor Clausen paa Eros).
- 3) Carl Ernst Alexander Jensmark (Kammerherre, Adjutant hos Kongen, Oberst v. Jensmark i Farum).
- 4) Alexander Niels Lorenzen Hansen (Garver Hansen i Hillerød).
- 5) William Abildgaard Nielsen (Regimentsdyrlæge Nielsen i Frederiksborg).
- 6) Laurits Eiler GunnerSEN (Kobbersmedemester GunnerSEN i Hillerød).
- 7) Carl Christian Holst (Toldkontrolleur Holst paa Frederiks værk).
- 8) Johan Henrik Gottfred Eschricht (Overlæge Eschricht ved 2det Jægercorps).
- 9) Jens Julius Gotlob Herold (Bagermester Herold paa Frederiks værk).
- 10) Georg Christian Langhoff Lund (Overlæge Lund i Aalborg).

III Classe.

- 1) Henrik Carl Alexander Lassen (Proprietair, Cand. theol. Lassen paa Fredensborg).

- 2) Hans Christian Holch (Skolelærer Holch i Vanderslev ved Jægerspris).
- 3) Ole Frederik Emil Hensmark (Broder til Nr. 3 i IV Cl.)
- 4) Michael Clausen (Broder til Nr. 2 i IV Cl.)
- 5) Caspar Peter Spang (Farver Spang i Hillerød).
- 6) Ferdinand Hans Henrik Lerche (Kammerherre Lerche i Hillerød).
- 7) Ludvig Vilhelm Johansen (Broder til Nr. 1 i V Cl.)
- 8) Carl Valdemar Erslev (Skolelærer Erslev i Hillerød).
- 9) Johannes Andreas Bunde (practiserende Læge Bunde i Frederiksund).
- 10) Johannes Balthasar Gebhard Obelix (Skovrider Obelix i Nørdebo).

. II Classe.

- 1) Sigfred Diderich Svanberg Romb (Broder til Nr. 2 i VI Cl.)
- 2) Thomas Nicolai Topp Nielsen (Pastor Nielsen i Meelby).
- 3) Carl Julius Uldall (Overauditeur Uldall paa Solvsth).
- 4) Knud Arent Larsen Brendstrup (Kjøbmand Brendstrup paa Frederiksverk).
- 5) Harald Andreas Prom Møller (Broder til Nr. 2 i VII Cl.)
- 6) Peter Martin Gunnersen (Broder til Nr. 6 i IV Cl.)
- 7) Conrad Frederik Vilhelm Hildebrand (afdøde Bager Hildebrand i Frederiksborg).
- 8) Andreas Nicolai Nielsen (Broder til Nr. 5 i IV Cl.)
- 9) Rudolf Theodor Emil Albrethsen (Broder til Nr. 6 i V Cl.)

I Classe.

- 1) Hans Peter Møller (Broder til Nr. 2 i VII Cl.)
- 2) Theodor Nicolai Brendstrup (Broder til Nr. 4 i II Cl.)
- 3) Hans Arns (Colonibestyrer Arns i Gronland).

Stipendier og Gratistpladser.

Før i Aar er bevilget Stipendier til et Beløb af 295 Rbdr. i Alt, nemlig P. A. Ingerslev, J. Larsen og D. P. E. Møller hver en Portion paa 50 Rbdr.; D. L. Møller, N. N. Romb og J. Th. Kragh hver en Portion paa 35 Rbdr.; J. Chr. F. Ørsk og H. M. J. Hertel hver en Portion paa 20 Rbdr., Alt at opträgge til Vedkommendes Afgang til Universitetet efter fuldstændig absolveret Afgangsexamen. Ved H. M. J. Hertels senere indtrænse Død falder hans Oplag anordningsmæssigt tilbage til Stipendiefondet. Fra Undervisning bevilgedes endvidere 11 Disciple, nemlig P. Fr. N. van Wylich, P. S. B. Heegaard, Th. E. Lund, A. N. L. Hansen, B. A. Nielsen, L. E. GunnerSEN, M. Claussen, F. H. H. Lerche, C. B. Erølev, J. B. G. Obelix og A. Arns, sidstnævnte ved speciel Resolution strax fra sin Optagelse i Skolen paa Grund af Faderens Embedsstilling*). De 2 moflifiske Stipendier, paa 20 Rbdr. hvert halvaarligt, ere oppebaarne af P. A. Ingerslev og J. B. G. Obelix. Før Tiden have folgende Disciple Stipendieoplæg indestaende i Skolekassen til følgende Beløb: P. A. Ingerslev 190 Rbdr., D. L. Møller 170 Rbdr., J. Larsen 155 Rbdr., D. P. E. Møller 70 Rbdr., N. N. Romb 110 Rbdr.,

*) Samme Begunstigelse tilstaaes anordningsmæssigt Sonner af Forældre paa Island eller Færøerne.

J. Th. Kragh 110 Krkr., J. Chr. F. Ørnf 40 Krkr.
og A. C. C. Claussen 40 Krkr., tilsammen 885 Krkr.

Bibliotheket. Samlinger.

Bibliotheket og de videnskabelige Samlinger vedblive stadig at modtage Forsegelse, deels ved Forsendelser fra Kultusministeriet, deels ved Indhøb, saavel for den normerede Sum (385 Krkr. for Regnskabsaaret 1 April 1850—31. Marts 1851, foruden specielt bevilgede 29 Krkr. 64 Sk. til den zoologiske Samlings Forsegelse, og 300 Krkr. for inteværende Regnskabsaar), som for Disciplenes Bidrag til Morstabsbibliotheket, der for dette Skoleaar har andraget 55 Krkr. Tryfningen af et Realcatalog over Bibliotheket og de videnskabelige Samlinger er paabegyndt, og dette Catalog vil følge med næste Åars Program.

De i Skoleaaret giennemgaaede Pensæ. Lære- og Læsebøger.

Dansk.

VII Cl. Den danske Litteraturhistorie er giennemgaet efter Thorhjens Haandbog, hvorhos Værker af den ældre og nyere Litteratur ere forelæste paa Skolen. Nordisk Mythologi efter Prof. Winther. Øvelser i mundtligt Foredrag ere jævlig opstillet; de skriftlige Udarbeidelser, hvortil Disciplene i Regelen ingen Veileitung have erholdt, hvorimod undertiden en af Læreren affattet Besvarelse er forelæst ved Stilens Giennemgaelse, have næsten stedse været af almindeligt Indhold; omrent 3 skriftlige Arbeider om Maanedens, af hvilke enkelte ere skrevne paa Skolen.

- VI El.** Efter Thortsens Litteraturhistorie er læst forfra indtil Holberg. I Gjennemsnit er ugentlig skreven 1 Stil af historisk, religiøst eller almindeligt Indhold; hver Maaned er 1 Stil skreven paa Skolen. Flere æstetiske Værker ere læste og mundtlige Øvelser over selvvalgte Æmner anstillede.
- V El.** I Negelen er ugentlig skreven 1 Stil, hjemme eller paa Skolen. Flere æstetiske Værker ere læste med stadigt Hensyn til Diction og Foredrag.
- IV El.** Den ugentlige Stil er i Negelen skreven paa Skolen. Holsts prosaistiske Læsebog er benyttet til Læseøvelser og Analyse.
- III El.** 3 Timer ere ugentlig anvendte til Stile. Bojesens Grammatik, navnlig Læren om Satninger og Ordstilling, er læst og repeteret. Holsts prosaistiske Læsebog er benyttet som i **IV El.**
- II El.** Molbechs Læsebog er benyttet til Oplæsning og Analyse; Bojesens Sproglære læst og repeteret med Undtagelse af sidste Afsnit. 3 Gange om Ugen skriftlige Øvelser, der sisteviis have bestaaet i Gjengivelse af en mundlig Fortælling, Oversættelse fra Tydsk, og Dictat.
- I El.** Molbechs Læsebog er benyttet som i **II El.** Det Vigtigste af Formlæren meddeelt mundligt og indsvet; enkelte Afsnit lært efter Bojesens Sproglære. Skriftlige Øvelser 4 Gange om Ugen, hvoraf 3 Gange Dictat, 1 Gang Oversættelse fra Tydsk.

Latin.

- VII El.** Ciceros Taler for S. Roscius Amer., de 4 catilinarisse, for Milo, for Ligarius; de Ostieis 1—3 Bog; hans Breve i Sæpfles Udg. 1ste til 9de Brev samt 6te og 7de Afsnit; Livius 1ste, 2den, 31te og 32te Bog;

Bürgils Eneide 1ste til 3die Bog; Horats's Oder 1ste og 2den Bog: Sammes Epp. og Ars poëtica*). Fremdeles læstes cursorisk uden Forberedelse adskillige Affnit af Quintilians Instit. orator. Forskjellige Punkter af Grammatiken efter Madvig ere behandlede, eftersom Læsningen eller de skriftlige Arbeider dertil gav Anledning; det Bæsentligste af Litteraturhistorie og Antiquiteter er meddeelt efter Tregder og Bojsen. 2 Stile ugentligt, ogsaa af og til Stilesøvelser paa Skolen.

- VI** Cl. Ciceros Disputt. Tusc. 1ste Bog; Livius 3die Bog; Horats's Oder 3die Bog. Af Bojesens Antiquiteter indtil Affnittet om Statsforvaltningen; af Madvigs Grammatik Ordannelseslæren og flere Affnit af Syntaren. Hveranden Uge 2 Stile, hveranden 3 Stile, af hvilke den ene blev skrevet paa Skolen.
- V** Cl. Ciceros Taler for det Manil. Lovforslag og for Dejotarus; Livius 2den Bog; Ovids Metamorphoser, de 6 første Stykker i Feldbauschs Chrestomathi. Syntaren i Madvigs Grammatik. 3 Stile ugentlig, af hvilke den ene blev skrevet paa Skolen.
- IV** Cl. Caesars Gallerkrig 1ste og 2den Bog; Ciceros 1ste Tale mod Catilina. Af Madvigs Grammatik Syntarens 1ste Affnit; de vigtigste Regler i 2det Affnit estersetet paa Skolen, naar Læsningen gav Anledning. 2 Stile ugentlig, den ene paa Skolen.
- III** Cl. Bergs og Möllers Lærebog p. 1—30 i Udvælg; af Cornelius Nepos Miltiades, Themistocles, Pelopidas. Af Madvigs Grammatik Formlæren indtil Ordannelseslæren. Skriftlige Øvelser et Par Gange ugentlig paa Skolen.

* Adskilligt heraf var forhen læst, og blev nu blot repeteret. Samme Bemærkning gjelder ved Græsken om denne Classe.

Græst.

- VII** Cl. Homers Odyssee 19de—22de Bog; Herodots 8de og 9de Bog; Xenophons Memorabilia 1ste og 2den Bog; Platons Apologia Socratis og Crito; Demosthenes's Tale om Kronen; Sophocles's Philoctet. Hovedpunkterne af Madvigs græske Syntax ere gennemgaaede, efter som Læsningen dertil gav Anledning; ligeledes Litteraturhistorien efter Tregder; Antiquiteterne forsaavidt de læste Steder dertil gav Anledning.
- VI** Cl. Xenophons Memorabilia 2den Bog; Herodots 9de Bog; Homers Odyssee, 5te og 6te Bog. Enkelte Afsnit af Madvigs græske Ordfeiningsslære, hvilken Bog desuden jævnlig er benyttet under Læsningen.
- V** Cl. Xenophons Anabasis 1ste og 2den Bog. Tregders Formlære indtil Orddannelseslæren. Hovedreglerne af Syntaren meddelelte under Læsningen.
- IV** Cl. Langes Læsebog p. 1—25; p. 63—73; p. 76—84. Tregders Formlære indtil Orddannelseslæren.

Hebraisk.

- VII** Cl. Genesis; Psalme I—XV; et fuldstændigt Cursus i Grammatiken.
- VI** Cl. A. Genesis Cap. 9—27; Grammatiken efter Whittle (med Undtagelse af Syntaren).

Tydfst.

- VI** Cl. Hjorts Læsebog den poetiske Deel; Schillers Wilhelm Tell. Ugentlig 1 Stil og mundtlige Øvelser fra Dansk til Tydfst. Meyers Grammatik.
- V** Cl. Hjorts Læsebog p. 421—462. 1 Stil om Ugen og mundtlige Øvelser fra Dansk til Tydfst. Meyers Grammatik

- IV Cl.** Hjorts Læsebog p. 164—173; p. 185—194; p. 234—263. 1 Stil om Ugen. Meyers Grammatik fra p. 30 til Bogens Slutning.
- III Cl.** Hjorts Læsebog p. 21—74. Mundtlige Øvelser efter Nungs og Jürs Materialier fra p. 25—49. Meyers Grammatik p. 1—30.
- II Cl.** Rüses Læsebog for Mellemlæsserne p. 1—114 med Forbigaaelse af enkelte Stykker. Det Vigtigste af Formlæren læst efter Meyers Sproglære og indøvet ved Analyse i Læsebogen.
- I Cl.** Campes Robinson p. 1—98. Hovedord, Stedord og Hjælpeverb lært efter Meyers Sproglære og indøvede ved Analyse i Læsebogen.

Fraust.

- VI Cl.** Til statarisk Læsning er benyttet Borrings Etudes litt. p. 62—103; 167—182; 441—455; cursorisk er læst Major Dalgetty. Hele Grammatiken er repeteret; mundtlig eller skriftlig Stil 1 Gang ugentlig.
- V Cl.** Borrings Etudes litt. p. 133—186; 262—334; 347—377. Hele Grammatiken er læst. 1 Stil ugentlig efter Stilevelserne.
- IV Cl.** Af Læsebogen for Mellemlæsserne p. 144—185 og fra p. 210 til Enden. Hele Formlæren. 1 Stil ugentlig.
- III Cl.** Af samme Læsebog p. 1—109, med Undtagelse af p. 53—74; hele Formlæren, dog kun de vigtigste uregelmæssige Verber. En let Stil ugentlig.
- II Cl.** Borrings Manuel p. 33—162. Af Sammes Grammatik ere Hovedreglerne for Declination, Kjønslære, samt Conjugation læste og indøvede i Erexpler.

Religion.

- VI El.** Efter Gads Lærebog fra § 47—§ 102, og fra § 144 til Enden. Hele Herslebs større Bibelhistorie. Af det N. Test. i Grundsproget er læst Johannes's Evangelium.
- V El.** Af samme Lærebog § 40—§ 92 Af Bibelhistorien er læst fra p. 136 til Apostelhistorien. Af Apostlenes Gjerninger er den største Deel læst.
- IV El.** Af Balles Lærebog fra Cap. VI B til Slutningen; i Bibelhistorien fra 3die Afdeling indtil Christi Livelæseshistorie. Af det N. Test. er læst Matthæi Evangelium.
- III El.** Balles Lærebog Cap. 4—6 C; Herslebs Bibelhistorie forfra til Exilet.; af det N. Test. Marci Evangelium.
- II El.** Balles Lærebog Cap. 1—3; Herslebs mindre Bibelhistorie og Endel Psalmer. Enkelte Stykker af det G. Testaments historiske Stykker ere læste paa Skolen.
- I El.** Herslebs mindre Bibelhistorie indtil Christi Parabler; Luthers lille Cathechismus. Bibellesning og Psalmer som i II El.

Mathematik.

- VII El.** Repetition af det hele arithmetiske Cursus. Plantrigonometri efter Namus's Cap. II. Repetition af Plangeometrien. Astronomi og mathematiske Geographi efter Olufsen. 2 Timer ugentlig anvendte til skriftlige Øvelser.
- VI El. A.** Fallesens Arithmetik Cap. VI og VII. Logarithmer. Beregning af Renter og Annuiteter. Progressioner. Stereometri og Plantrigonometri efter Namus. 1 Time ugentlig anvendt til skriftlige Øvelser.
- VI El. B.** Fallesens Arithmetik Cap. VIII., IX og X. Oppermanns Geometri 2den Bog med Forbigaaelse af enkelte

Artikler samt Endel af Opgaverne i Tillægget. 2 Timer ugentlig anvendte til skriftlige Øvelser.

V El. Fallesens Arithmetik Cap. VII og IX. Oppermanns Geometri 1ste Bog samt 2den til Art. 449. 1 Time ugentlig anvendt til skriftlige Øvelser.

IV El. Fallesens Arithmetik Cap. I—IV samt Cap. XII § 102 og 103. Oppermanns Geometri 1ste Bog 1—139. 1 Time ugentlig anvendt til skriftlige Øvelser.

III El. Fallesens Arithmetik forfra til Art. 29. I 2 Timer ugentlig Bogstavregning og almindelig Regning.

II og I El. Almindelig Regning og Hovedregning.

Naturlære.

VII El. Ørsteds Naturlærerens mechaniske Deel § 196—351, og Repetition af 1—196. Silfverbergs chemiske Physik. Galvanisme og Elektromagnetisme.

VI El. A. Ørsteds Naturlærerens mechaniske Deel 1—196. Silfverbergs chemiske Physik. Galvanisme og Electro-magnetisme.

Naturhistorie.

VI El. Hele Zoologien efter Bramsens og Drejers Lærebog. Af Petits Lærebog i Botanik er læst den specielle Deel.

V El. Af Zoologien er repeteret de lavere Dyr efter Bramsens og Drejers Lærebog. Efter Petits Lærebog er læst speciel Botanik og Plantogeographi.

IV El. Efter Petits Lærebog speciel Botanik; efter Bramsens og Drejers Lærebog Insecter, Arachiider og Tusindbeen. I Vegetationsmaanederne er ugenlig foretaget en Excursion udenfor Skoletiden.

III El. Efter Bramsen og Drejer Beendydrene. Excursioner ere foretagne som i IV El.

II El. Ester Brainsen og Drejer Pattedyr, Fugle og Krybdyr.

I El. Af Krøjers naturhistoriske Lærebog er læst Dyreriget, i Forbindelse med flittig Benyttelse af Skolens zoologiske Samling og Ufsbildunger.

Historie.

VII El. Et fuldstændigt Cursus i Verdenshistorien.

VI El. Danmark indtil 1660, Nederlandene, Tyskland, Schweiz og Italien.

V El. Danmark indtil 1730, Nederlandene, Tyskland, Schweiz og Italien.

IV El. Den gamle Historie efter Weber.

III El. Allens Lærebog i Danmarks Historie fra 1397 til Bogens Slutning.

II El. Røfods fragmentariske Historie fra Religionskrigene i England til Bogens Slutning, samt Allens Lærebog i Danmarks Historie fra Begyndelsen til 1319.

I El. Røfods fragmentariske Historie fra Begyndelsen til Revolutionen i Frankrig.

Geographi.

VI El. Et fuldstændigt Cursus i Geographien.

V El. Det britiske Rige, Spanien, Portugal, Frankrig, Schweiz, Italien, Østerrig, det europæiske Tyrki og Grækenland.

IV El. Asien, Africa, America, Australien efter Velschows Lærebog.

III El. Velschows Geographie fra det britiske Rige til Asien.

II El. Velschows Geographi fra Europa til det britiske Rige.

I El. Ingerslevs mindre Lærebog i Geographien.

I det nye Skoleaar er bestemt at bruge følgende Bøger i de forskjellige Classer:

VII Cl. I Latin og Græsk forskjellige Afsnit af Cicero, Livius, Tacitus, Seneca, Quintilian, Horats, Virgil, Xenophon, Platon, de græske Talere, Tragikere, Kristophanes, Homer, Herodot^{*)}, Alt efter nærmere Bestemmelse. Tregders Litteraturhistorie, Bojesens græske og romerske Antiquiteter, Madvigs latinske Grammatik og græske Syntar, Tregders græske Grammatik, et græsk N. Test., Gads Værebog, Thorstens Litteraturhistorie, Oluffens Astronomi (leveres fra Skolen), Ramus's Trigonometri, Ørsted Naturlærrens mechaniske Deel, Silfverbergs chemisk Physik, Fallesens Mathematik, Ursins og Oppermanns Værebøger i Geometri, Webers Verdenshistorie, Rosdys Udtog af Historien, Allens Danmarks Historie, Königsfeldts gamle Geographi; samt for dem, der læse Hebraisk, en hebraisk Bibel og Whittes Grammatik.

VI Cl. Ciceros Breve (Süpfls Udg.), hans Taler (Madvigs Udg.), Disputt. Tusc. (Tregders Udg.), Livius 1ste Pentade, Virgils Geneide, Horats, Herodot, Odysseen, Xenophons Memorabilia, Platons Dialoger (Wiehes Udg.), Madvigs latinske Grammatik og græske Syntar, Tregders græske Grammatik, Sammes Litteraturhistorie, Bojesens græske og romerske Antiquiteter, et græsk N. Test., Herslebs større Bibelhistorie, Gads Værebog, Thorstens Litteraturhistorie, Borrings Etudes littéraires

^{*)} Man anbefaler Disciplene Kieverts Atlas d. alten Welt (9 p.), Alsfchefkis Tertiastryk af Livius, Orellis Haandudgave af Horats. Kühners Tertiastryk af Xenophons Memorabilia, Bekkers Herodot; og advarer i det Hele mod de smaa Tauchnitzerudgaver som stadelige for Dinene, hvor Udgaver med større Tryk funne haves

(4de Udg.), Sammes Stilovalser (4de Udg.) og Grammatik (6te eller 7de Udg.), Hjorts tydste Læsebog (poetisk Deel), Meyers tydste Grammatik, Fallesens Mathematik, Oppermanns Geometri, Webers Verdenshistorie, Kofods Udtog af Verdenshistorien, Allens Danmarks Historie, Munthes Geographi ved Welschow, Königsfeldts gamle Geographi, et Atlas, Bramsens og Dresers Lærebog i Zoologi og Botanik, Petits Botanik.

V El. Ciceros Breve (Süpfles Udgave), hans Taler (Madvigs Udg.), Livius 1ste Pentade, Felsbauschs Chrestomathi af Ovids Metamorphoser, Xenophons Anabasis, Madvigs latinske Grammatik, Tregders græske Grammatik, Bojesens romerske Antiquiteter, Borrings Etudes litteraires (4de Udg.), Sammes Stilovalser (4de Udg.) og Grammatik (6te eller 7de Udg.), Hjorts tydste Læsebog (prosaisk Deel, 2den Udg.), Meyers tydste Grammatik, et dansk N. Test., Gads Lærebog, Herslebs større Bibelhistorie, Fallesens Mathematik, Oppermanns Geometri, Bramsens og Dresers Lærebog i Zoologi og Botanik, Petits Botanik, Webers Verdenshistorie, Kofods Udtog af Historien, Allens Danmarks Historie, Munthes Geographi ved Welschow, Königsfeldts gamle Geographi, et Atlas.

IV El. Julius Cæjars Gallerkrig (Whittes Udg.), Ciceros Taler (Madvigs Udg.), Madvigs latinske Grammatik, Langes græske Læsebog (sidste Udg.), Tregders græske Grammatik, Borrings franske Læsebog for Mellemklasser (5te Udg.), sammes Stilovalser (4de Udg.), og Grammatik (6te eller 7de Udg.), Hjorts tydste Læsebog (prosaisk Deel, 2den Udg.), Meyers tydste Grammatik, Valles Lærebog, Herslebs større Bibelhistorie, et dansk N. Test., Holsts danske presaiske Læsebog, Bojesens

danſte Grammatik, Fallesens Mathematik, Oppermanns Geometri, Bergs Opgaver, Ursins Regnebog, Bramsens og Dreyers Lærebog i Zoologi og Botanik, Petits Lærebog i Botanik, Webers Verdenshistorie, Munthes Geographi ved Velschow, Konigſfeldts gamle Geographi, et Atlas.

III El. Bergs og Mellers latinske Lærebog, Madvigs latinske Grammatik, Borring's franske Lærebog for Mellemklasser (5te Udg.) og Grammatik (6te eller 7de Udg.), Hjorts tydſte Lærebog (prosaift Deel, 2den Udg.), Meyers tydſte Grammatik, Rungs og Jürs Materialier, Balles Lærebog, Herslebs større Bibelhistorie, et danſt N. Test., Holts danske prosaift Lærebog, Bojesens danske Grammatik, Fallesens Mathematik, Ursins Regnebog, Bergs Opgaver, Bramsens og Dreyers Lærebog i Zoologi og Botanik, Petits Lærebog i Botanik, Allens Danmarks Historie, Munthes Geographi ved Velschow, et Atlas.

II El. Borring's Manuel (6te Udg.) og Grammatik (7de Udg.), Rüses større tydſte Lærebog, Meyers tydſte Grammatik, Balles Lærebog, Herslebs mindre Bibelhistorie, en Bibel, en Psalmebog, Molbechs danske Lærebog, Bojesens danske Grammatik, Ursins Regnebog, Bramsens og Dreyers Lærebog i Zoologi og Botanik, Rosfods fragmentariske Historie, Allens Danmarks Historie, Munthes Geographi ved Velschow, et Atlas.

I El. Campes tydſte Robinson, Meyers tydſte Grammatik, Herslebs mindre Bibelhistorie, Luther's Catechismus, en Bibel, en Psalmebog, Molbechs Lærebog, Bojesens danske Grammatik, Ursins Regnebog, Kroyers naturhistoriske Lærebog (4de Udg.), Rosfods fragmentariske Historie, Ingerslevs lille Geographie, et Atlas.

**Scheme over den offentlige Afgangsexamen og
Hovedexamen i Frederiksborgh lærde Skole
i Året 1851.**

Mandagen den 23 Juni.

- Kl. 8. VII Cl. Dansk Stil. Rø.
„ 3. VII Cl. Arithmetisk Opgave. D.

Tirsdagen den 24 Juni.

- Kl. 8. VII Cl. Latinisk Stil. Bo.
„ 3. VII Cl. Geometrisk Opgave. Kn.

Onsdagen den 25 Juni.

- Kl. 8. VII Cl. Latinisk Version, VI Cl. Tydsk Stil. R.

Fredagen den 11 Juli.

- Kl. 8. VI og V Cl. Latinisk Stil, IV—I Cl. Dansk Stil,
Rø. La. Bo. Vo. Lev.
„ 12. III—I Cl. Regning. La. R. Kn.
„ 3. VI—V Cl. Dansk Stil, IV Cl. Latinisk Stil. Rø.
Lev. D.
„ 6. III Cl. Latinisk Stil. Bo.

Löverdagen den 12 Juli.

- Kl. 8. VII Cl. Latin. D. R. F.
„ 5. VI Cl. Tydsk og Transl. Vo. Bo. Lev.
„ 8. VI—IV Cl. Math. Opgaver. La. Rø.
„ 3. V Cl. Mathematik. La. R. Kn.
„ 5. III Cl. Mathematik. La. R. Kn.

Mandagen den 14 Juli.

- kl. 8. VII Cl. Græst. D. N. F.
- " 5. VI Cl. Latin. D. N. F.
- " 8. III—I Cl. Religion. Bo. Vo. Kn.
- " 12. IV og V Cl. Religion. Bo. Va. Kn.
- " 5. IV Cl. Naturhistorie. Kn. Vo. Va.

Tirsdagen den 15 Juli.

- kl. 8. VII Cl. Mathematik. Va. D. Kn.
- " 5. VI Cl. Historie og Geographi. Kn. Vo. F.
- " 8. V Cl. Historie og Geographi. Kn. Vo. N.
- " 5. IV Cl. Mathematik. Va. N. Kn.

Onsdagen den 16 Juli.

- kl. 8. VII Cl. Physik. Va. D. Kn.
- " 12. VI Cl. Religion. Bo. Va. Kn.
- " 5. V Cl. Latin. D. N. F.
- " 8. III Cl. Historie og Geographi. Vo. Kn. N.
- " 12. IV Cl. Historie og Geographi. N. Vo. Kn.
- " 5. II og I Cl. Dansk og Tydsk. Lev. Vo. Bo.

Torsdag den 17 Juli.

- kl. 8. VI Cl. Mathematik. Va. D. Kn.
- " 12. VI Cl. Physik. Va. D. Kn.
- " 5. IV Cl. Latin. N. D. F.
- " 8. I og II Cl. Historie og Geographi. Vo. Kn. Lev.
- " 12. IV og V Cl. Tydsk. Vo. Bo. Lev.
- " 5. III og II Cl. Fransk. Bo. Kn. Lev.

Fredagen den 18 Juli.

- Kl. 8. VII Cl. Historie. Ko. N. F.
- " 12. VI Cl. Græst. D. N. F.
- " 5. IV og V Cl. Græst. N. D. F.
- " 8. III—I Cl. Naturhistorie. Kn. Vo. Va.
- " 12. V Cl. Naturhistorie. Kn. Vo. Va.
- " 5. III Cl. Tydft. Vo. Vo. Lev.

Løverdagen den 19 Juli.

- Kl. 8. VI Cl. Naturhistorie. Kn. Vo. Va.
- " 11. III Cl. Latin. N. D. F.
- " 8. VII og VI Cl. Hebraisk. Ko. D. B.
- " 11. V og IV Cl. Fransf. Bø. Ko. Lev.

Mandagen den 21 Juli Kl. 8 Formiddag holdes Proven over de nyannmeldte Disciple. Tirsdagen den 22 Juli Kl. 10 foretages Translocationen samt Proclamationen af Afgangseramens Udsald. Løverdagen den 23 August tager Undervisningen for det nye Skoleaar sin Begyndelse.

Disciplenes Fædre og Bærger samt andre Skolens Vel-
yndere indbydes herved til at bære den mundtlige Deel af
Afgangseramen og Hovederamen samt Translocationen og
Proclamationen af Afgangseramen med deres Nærværelse.

Frederiksborg Lærde Skole i Juni 1851.

G. M. Flemmer.

1854.